

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 493/2020-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodných spoločností [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED]; a [REDACTED] – [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených spoločnosťou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sa 20/2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodných spoločností [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED] – [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodných spoločností [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]; [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]; [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]; [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľky“), vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sa 20/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľky v procesnom postavení žalobkýň sa správnou žalobou doručenou krajskému súdu 28. marca 2019 domáhajú ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ku ktorému došlo v súvislosti so správnym konaním vedeným pred [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] pod sp. zn. 0009/OKT/2017. Predmetné konanie je vedené krajským súdom pod sp. zn. 8 Sa 20/2019. Sťažovateľky podali predsedovi krajského súdu 9. augusta 2019 sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní. Podpredseda krajského súdu posúdil vo svojom vyjadrení sťažnosť ako dôvodnú, keďže zákonná sudkyňa v zákonnej 30-dňovej lehote nerozhodla o návrhu sťažovateľiek o priznaní odkladného účinku žaloby z 27. mája 2010. Krajský súd napokon návrh na priznanie odkladného účinku žaloby 30. októbra 2019 zamietol. Sťažovateľky podali 23. júna 2020 opäť sťažnosť na prietahy. Podpredsedníčka

krajského súdu v podaní sp. zn. 1 Spr 196/2020 z 13. júla 2020 konštatovala, že sťažnosť sťažovateľiek je opätovne dôvodná.

3. Podľa názoru sťažovateľiek ak napadnuté konanie napriek svojmu špecifickému charakteru a nutnosti poskytnutia čo najskoršej a okamžitej ochrany pred iným (nezákonným) zásahom zo strany orgánu verejnej správy nie je právoplatne ukončené ani po 17 mesiacoch od podania správnej žaloby, tak také konanie krajského súdu je „*zjavne neefektívne, nesústredené, nehospodárne, nekoordinované a pomalé*“ a je možné ho označiť za konanie so zbytočnými prieťahmi.

4. Sťažovateľky argumentujú, že právna ani faktická zložitosť veci či nedostatočné personálne obsadenie súdu nemôžu ospravedlniť neprimeranú dĺžku napadnutého konania a poukazujú na to, že ony vystupovali v konaní vždy aktívne a podiel na prieťahoch im nemožno pripísať. Zároveň uviedli, že sú presvedčené, že k prieťahom v konaní došlo samotným postupom krajského súdu a absencia rozhodnutia v merite veci po dobu 17 mesiacov je zjavne neprimeraná.

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa 1, sťažovateľa 2, sťažovateľa 3, sťažovateľa 4 a sťažovateľa 5 na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sa/20/2019 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Krajskému súdu v Bratislave, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sa/20/2019 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi 1 primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.000,- Eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný uhradiť sťažovateľovi 1 do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi 2 primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.000,- Eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný uhradiť sťažovateľovi 2 do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi 3 primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.000,- Eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný uhradiť sťažovateľovi 3 do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi 4 primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.000,- Eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný uhradiť sťažovateľovi 4 do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi 5 primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.000,- Eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný uhradiť sťažovateľovi 5 do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

8. Porušovateľ je povinný nahradiť spoločne a nerozdielne sťažovateľovi 1, sťažovateľovi 2, sťažovateľovi 3, sťažovateľovi 4 a sťažovateľovi 5 náhradu trov konania pozostávajúce zo zaručenej konverzie pre potreby konverzie plnomocenstiev sťažovateľov až 5 spolu 69,-EUR a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 2.174.98 EUR a to všetko na bankový účet právneho zástupcu sťažovateľov 1 až 5 a to do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

11. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

13. Sťažovateľky namietajú, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, predovšetkým s poukazom na skutočnosť, že ich sťažnosť na prietahy predsedovi krajského súdu bola už dvakrát uznaná ako dôvodná a zároveň v ich prípade ide o konanie, ktoré si vyžaduje osobitnú rýchlosť konania.

14. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

15. V súvislosti s predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom

na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet’ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet’ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej s’ťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet’ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet’ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú s’ťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

16. V prvom rade ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že posudzovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet’ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní postupom krajského súdu už bolo predmetom rozhodovania na ústavnom súde, a to na základe ústavnej s’ťažnosti s’ťažovateľiek, ktorá bola ústavnému súdu doručená 29. apríla 2020. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 338/2020 zo 7. júla 2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28. júla 2020, ústavnú s’ťažnosť s’ťažovateľiek odmietol ako zjavne neopodstatnenú. S’ťažovateľky sa po dvoch mesiacoch od rozhodnutia ústavného súdu opakovane domáhajú vyslovenia porušenia ich v ústavnej s’ťažnosti označených práv postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

17. Z ústavnej s’ťažnosti a jej príloh vyplýva, že ku dňu predbežného prerokovania ústavnej s’ťažnosti trvá napadnuté konanie vedené krajským súdom osemnásť mesiacov. Z odpovede podpredsedníčky krajského súdu na s’ťažnosť s’ťažovateľiek na priet’ahy z 13. júla 2020 vyplýva, že s’ťažovateľky podali 28. marca 2019 krajskému súdu žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy spolu s návrhom na priznanie odkladného účinku žalobe. Krajský súd vyzval s’ťažovateľky 28. mája 2019 na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu, ktorý bol uhradený 7. júna 2019. Výzvou z 10. júla 2019 vyzval krajský súd žalovaného na vyjadrenie k žalobe a návrhu na priznanie odkladného účinku žalobe, ako aj na predloženie administratívneho spisu. Dňa 24. júla 2019 doručil žalovaný súdu žiadosť o predĺženie lehoty na vyjadrenie k správnej žalobe a následne 20. augusta 2019 doručil administratívny spis i požadované vyjadrenie. Následne bol 30. októbra 2019 návrh s’ťažovateľiek na priznanie odkladného účinku správnej žalobe z 28. marca 2019 zamietnutý.

Krajskému súdu bolo 31. októbra 2019 doručené podanie sťažovateľiek, ktorým doplnili svoju právnu argumentáciu. Dňa 11. novembra 2019 sťažovateľky doručili doplnenie (zmenu) petitu ich návrhu a 27. novembra 2019 doručili opakovaný návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe. Krajský súd vyzval 3. marca 2020 žalovaného na vyjadrenie sa k tomuto opakovanému návrhu, ktorý sa vyjadril podaním z 1. apríla 2020.

18. Ústavný súd dopytom na krajskom súde zistil, že krajský súd uznesením sp. zn. 8 Sa 20/2019 zo 7. augusta 2020 rozhodol o opakovanom návrhu sťažovateľiek na priznanie odkladného účinku správnej žalobe z 27. novembra 2019, a to tak, že ho zamietol. V merite veci dosiaľ nebolo rozhodnuté.

19. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch.

20. Sťažovateľky argumentujú skutočnosťou, že ústavný súd „*by mal ústavnej sťažnosti vyhovieť*“ s poukázaním, že už dvakrát bola ich sťažnosť na prieťahy adresovaná predsedovi krajského súdu uznaná za dôvodnú. V tomto kontexte ústavný súd uvádza, že dvakrát bola sťažnosť sťažovateľiek na prieťahy vyhodnotená ako opodstatnená z dôvodu, že zákonnej sudkyni uplynula v čase vybavovania ich sťažnosti zákonom stanovená lehota na rozhodnutie o návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe.

21. Podľa § 258 v spojení s § 187 ods. 3 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov o návrhu žalobcu podľa § 185 rozhodne správny súd do 30 dní od doručenia vyjadrenia žalovaného k tomuto návrhu, prípadne administratívnych spisov, ak bol návrh podaný súčasne so správnu žalobou.

22. Z popísaného priebehu napadnutého konania je zrejmé, že došlo k prekročeniu tejto zákonom stanovenej lehoty. Pokiaľ však konajúci súd prekročí uvedenú zákonnú

lehotu, neznamená to bez ďalšieho, že v ústavnoprávnej rovine tým dochádza k porušeniu práva sťažovateľiek na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietáhov, resp. na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote.

23. Ústavný súd upriamuje pozornosť na skutočnosť, že predmetom napadnutého konania je rozhodnutie o správnej žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy (§ 252 až § 262 Správneho súdneho poriadku), ktorý spočíva v nezákonnom získavaní, vyhodnocovaní, preskúmvaní a šírení informácií tvoriacich telekomunikačné tajomstvo. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva patria medzi konania vyžadujúce si osobitnú rýchlosť konania vo veciach týkajúcich sa prostriedkov na živobytie, kde do oblasti správneho súdnictva spadajú konania o správnych žalobách v sociálnych veciach. Do tejto skupiny sa zaraďujú aj konania o správnych žalobách vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia.

23.1 Účelom konania o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy je aj podľa novej právnej úpravy zakotvenej v Správnom súdnom poriadku (predtým § 250v Občianskeho súdneho poriadku, od 1.januára 2003 ako konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, pozn.) poskytnutie súdnej ochrany fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný. Súdne konanie sa v tomto prípade stáva zárukou, že súd vyslovením povinnosti žalovaného nepokračovať v porušení práva žalobcu a v príkaze (ak je to možné) obnoviť stav pred zásahom vytvorí reálny predpoklad na eliminovanie nezákonného stavu, ktorý vznikol protiprávnym konaním, prípadne aj nekonaním orgánu verejnej správy. Takéto konanie má svoje špecifiká a jeho podstata si v každom jednom prípade vyžaduje, aby bolo primerane rýchle.

24. Posúdením a vyhodnotením priebehu napadnutého konania, s prihliadnutím na jeho predmet a doterajšiu dĺžku, ústavný súd dospel k záveru, že postup krajského súdu v namietanom konaní je síce poznamenaný prietáhmi, avšak tieto nedosahujú takú intenzitu, aby ich bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou v okolnostiach danej veci preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup krajského súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľiek zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľiek odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Po odmietnutí ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľiek.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu